

At-VEJLEDNING

A.0.2

April 2003

Erstatter At-meddelelse nr. 1.00.1 af juni 1994

Indretning af arbejdssteder

Hvad er en At-vejledning?

At-vejledninger vejleder om, hvordan reglerne i arbejdsmiljølovgivningen skal fortolkes. At-vejledninger bruges til at

- uddybe og forklare ord og formuleringer i reglerne (lov og bekendtgørelser)
- forklare, hvordan kravene i reglerne kan efterkommes efter Arbejdstilsynets praksis
- oplyse om Arbejdstilsynets praksis i øvrigt på baggrund af bl.a. afgørelser og domme
- forklare arbejdsmiljølovgivningens områder og sammenhæng mv.

Tal i parentes henviser til listen over relevante At-vejledninger/-anvisninger/-meddelelser på bagsiden af At-vejledningen.

Er en At-vejledning bindende?

At-vejledninger er ikke bindende for virksomhederne, sikkerhedsorganisationerne eller andre, men vejledninger bygger på regler (lov og bekendtgørelser), der er bindende. Arbejdstilsynet vil ikke foretage sig mere i de situationer, hvor fx en virksomhed har fulgt en At-vejledning.

Virksomhederne kan vælge andre fremgangsmåder mv., men Arbejdstilsynet vil i så fald vurdere, om den valgte fremgangsmåde er lige så god og i overensstemmelse med reglerne.

Når en At-vejledning gengiver bindende metodekrav mv. fra lov eller bekendtgørelser, skal virksomhederne følge de pågældende metoder. Det vil altid fremgå tydeligt af en At-vejledning, når der gives bindende metodekrav mv.

Hvor findes information om At-vejledningerne?

Et emne kan være beskrevet i mere end én At-vejledning. Derfor er det en god idé at orientere sig på Arbejdstilsynets hjemmeside på Internettet på adressen www.at.dk.

I en overgangsperiode vil der stadig findes "gamle" At-meddelelser og At-anvisninger, der ligesom At-vejledningerne beskriver, hvordan arbejdsmiljølovgivningen kan overholdes. Med tiden vil alle At-meddelelser og At-anvisninger udgå, efterhånden som de afløses af At-vejledninger. Også her kan der hentes hjælp på Arbejdstilsynets hjemmeside.

Denne vejledning oplyser om reglerne i arbejdsmiljølovgivningen for indretning af arbejdssteder, og hvilke former for arbejde de forskellige regler gælder for.

Vejledningen giver endvidere et indblik i disse regler.

1. Arbejdets art, udførelse og varighed mv.

Arbejdsmiljølovgivningens regler for arbejdsstedets indretning er forskellige alt efter:

- Om arbejdet udføres for en arbejdsgiver
- Hvilket arbejde der er tale om: Bygge-anlægsarbejde, arbejde med lastning og losning af skibe eller andet arbejde
- Hvor arbejdet foregår: På, i nærheden af eller uden for virksomhedens bedriftsområde
- Bedriftsområdets geografiske udstrækning: Samlet bedriftsområde eller udstrakt eller spredt beliggende bedriftsområde
- Arbejdets varighed: Arbejde i eget hjem i over/under 1 dag om ugen, eller bygge-anlægsarbejde af en varighed på under eller over 3 hele arbejdsdage/de ansattes samlede beskæftigelse er under eller over 6 manddage.

2. Faste arbejdssteder

Reglerne om faste arbejdssteders indretning gælder kun for virksomheder med ansatte (1).

2.1. Eksempler

Virksomheder som fx industri-, handels- og kontorvirksomheder, skoler, hospitaler og andre institutioner anses som faste arbejdssteder.

2.2. Virksomheders bedriftsområde

Reglerne for faste arbejdssteders indretning gælder kun for virksomhedens bedriftsområde. Virksomhedens bedriftsområde omfatter alle bygninger, bedriftsanlæg mv., som virksomhedens ansatte har adgang til som led i deres arbejde, og arealer i umiddelbar tilknytning hertil. Hvis arbejdet udføres uden for virksomhedens bedriftsområde, er arbejdet ikke omfattet af bekendtgørelsen om faste arbejdssteders indretning. Fx er en hjemmesygeplejerske og en

håndværker, der udfører arbejde i private hjem, ikke omfattet af bekendtgørelsen.

2.2.1. Meget udstrakte eller spredt beliggende virksomheder

På landbrugs-, skovbrugs- og gartnerivirksomheder gælder reglerne om faste arbejdssteders indretning kun for virksomhedens bygninger og bedriftsanlæg samt de arealer, der ligger umiddelbart op hertil. Ved arbejde på arealer på fjernere dele af bedriftsområdet gælder reglerne om skiftende arbejdssteders indretning.

Det er også reglerne om skiftende arbejdssteders indretning, der gælder for arbejde på fjernere liggende arealer for de virksomheder, der har et område, der er meget udstrakt eller spredt beliggende. Som eksempler kan nævnes jernbanevirksomhed og energiforsyningsvirksomheder.

2.3. Lidt om reglerne

Bekendtgørelsen om faste arbejdssteders indretning indeholder de almindelige krav, der stilles til en virksomheds bygninger, bedriftsanlæg, færdselsveje, arbejdsrum, inventar, belysning, temperatur, vedligeholdelse, rengøring, ventilation og velfærdsforanstaltninger som fx toiletter, spiseforhold, garderobe samt bade- og vaskeforhold. Bekendtgørelsen indeholder endvidere en afgrænsning af reglerne i forhold til andre myndigheders regler, herunder bygningsreglementet og beredskabslovgivningen, som også skal overholdes.

3. Skiftende arbejdssteder

Reglerne om skiftende arbejdssteders indretning gælder kun for virksomheder med ansatte (2).

Når ansatte udfører arbejde uden for arbejdsgiverens bedriftsområde, gælder bekendtgørelsen om faste arbejdssteder ikke. I stedet for gælder bekendtgørelsen om skiftende arbejdssteders indretning. Bekendtgørelsen gælder enhver form for arbejde uden for arbejdsgiverens bedriftsområde, bortset fra bygge- og anlægsarbejde, jf. dog bestemmelserne om velfærdsforanstaltninger i afsnit 4.2.2. Endvidere gælder der særlige regler for arbejde med lastning og losning af skibe (3).

3.1. Eksempler

Følgende er eksempler på områder, der er omfattet af reglerne om skiftende arbejdssteders indretning:

- Arbejde på fremmed virksomhed, fx reparationsarbejde eller rengøring

- Arbejde i private hjem som fx hjemmehjælp og hjemmesygepleje
- Arbejde på offentlige steder med fx renholdelse og vedligeholdelse af gader mv.
- Arbejde med transport, patruljering eller redningstjeneste og arbejde i transportmidler, såsom lastbilchauffør.

3.2. Lidt om reglerne

Ifølge bekendtgørelsen om skiftende arbejdssteders indretning skal arbejdsgiveren sikre, at forholdene er forsvarlige på arbejdsstedet, og sørge for nødvendig oplæring og instruktion af den ansatte under hensyn til det forhold, at arbejdet foregår uden for virksomhedens område.

Herudover gælder der særlige bestemmelser om velfærdsforanstaltninger.

4. Byggepladser o.l. arbejdssteder

Bestemmelser, der vedrører arbejdssikkerheden på pladsen, gælder også i forbindelse med arbejde, der udføres af arbejdsgiveren selv eller af selvstændige, der ikke har ansatte. Bestemmelserne om velfærdsforanstaltninger gælder derimod kun for virksomheder med ansatte (4, 5).

4.1. Eksempler

Følgende er eksempler på arbejde, der er omfattet af reglerne for indretning af byggepladser o.l. arbejdssteder:

- Arbejde med opførelse af bygninger og konstruktioner, herunder gravnings- og montagearbejde
- Bygning af veje, tunneler, broer, havne o.l. anlæg samt arbejde, der består i reparation, vedligeholdelse, nedbrydning og demontering af sådanne bygninger mv.

4.2. Lidt om reglerne

Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser om planlægning og indretning af byggepladsen af hensyn til sikkerhed og sundhed under arbejdet, samarbejdspligt mellem flere arbejdsgivere, sikkerhedsforanstaltninger ved forskellige former for arbejde, bl.a. for arbejde med nedstyrtningsfare og nedskridningsfare, indretning af færdselsarealer og -veje, belysning mv.

4.2.1. Velfærdsforanstaltninger

Arbejdsgiveren har pligt til at sørge for, at velfærdsforanstaltninger er til rådighed under arbejdet i form af aflåseligt toilet, omklædningsrum, eventuelt bad,

spiserum mv. Beliggenheden og antallet af velfærdsforanstaltninger er nærmere beskrevet i bekendtgørelsen.

4.2.2. Arbejde af kortere varighed

De ansatte skal have velfærdsforanstaltninger efter reglerne for skiftende arbejdssteder, hvis

- arbejdsgiverens arbejdsopgaver på byggepladsen mv. er af en varighed på højst 3 hele arbejdsdage, og de ansattes samlede beskæftigelse er højst 6 manddage
- de ansatte begynder og afslutter den daglige arbejdstid på et andet sted end byggepladsen.

5. Ansattes arbejde i eget hjem

Reglerne om begrænsninger i arbejdsmiljølovgivningen for arbejde, som udføres i eget hjem, gælder kun for ansatte (6).

5.1. Tidsmæssig udstrækning

Arbejdspladsen i eget hjem skal opfylde visse indretningskrav efter reglerne om faste arbejdssteders indretning, hvis arbejdet

- foregår i hele arbejdstiden eller
- foregår regelmæssigt, og arbejdstiden svarer til ca. 1 dag inden for en normal arbejdsuge

5.2. Lidt om reglerne

De indretningskrav, der skal opfyldes, er bestemmelserne om bl.a. nødhjælpsudstyr, krav om passende inventar, om etablering af mekanisk ventilation ved visse arbejder og kravene til forsvarlig belysning, herunder kunstig belysning. Derimod stilles ikke krav til den bygningsmæssige indretning af arbejdspladsen.

Jens Jensen

Læs også Arbejdstilsynets vejledninger om:

- (1) Faste arbejdssteders indretning
- (2) Skiftende arbejdssteders indretning
- (3) Regulativ for lastning og losning af skibe
- (4) Indretning af byggepladser o.l. arbejdssteder
- (5) Indretning af skurvogne o.l.
- (6) Begrænsninger i anvendelsen af lov om arbejdsmiljø på arbejde, som udføres i den ansattes hjem

Læs også branchearbejdsmiljørådenes vejledninger mv.

Branchearbejdsmiljørådenes vejledninger kan findes på de enkelte branchearbejdsmiljøråds hjemmesider. Der er link til disse hjemmesider på Arbejdstilsynets hjemmeside www.at.dk

Arbejdstilsynet – Landskronagade 33 – 2100 København Ø
Tlf.: 39 15 20 00 – Fax: 39 15 25 60 – E-post: arbejdstilsynet@arbejdstilsynet.dk

Prepress: HellasGrafisk A/S – Tryk: Phønix-Trykkeriet A/S